

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова**

**АКТУАЛЬНІ ВЕКТОРИ
ВІДНОВЛЮВАЛЬНОЇ
ТРАНСФОРМАЦІЇ
ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ**

Наукові економічні читання
присвячені пам'яті першого декана Інженерно-економічного факультету
професора В. Ч. Лі

**МАТЕРІАЛИ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

МИКОЛАЇВ – 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова
UNIVERSITY OF EASTERN FINLAND
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ МОН УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ РИНКУ ТА ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НАНУ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АКАДЕМІЯ ЕКОНОМІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
СПІЛКА ЕКОНОМІСТІВ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ МОРСЬКИХ НАУК, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ІННОВАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ
ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВА ПАЛАТА УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ФОНД ПІДТРИМКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА

АКТУАЛЬНІ ВЕКТОРИ ВІДНОВЛЮВАЛЬНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Наукові економічні читання
присвячені пам'яті першого декана
Інженерно-економічного факультету НУК
професора В.Ч. Лі

30 листопада - 01 грудня 2023 року

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Факультет економіки моря
Кафедра менеджменту
пр. Центральний, 3

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
Том 1

МИКОЛАЇВ – 2023

УДК 33:65

ОРГАНІЗАТОРИ:

*Міністерство освіти і науки України
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
University of Eastern Finland
Інститут модернізації змісту освіти МОН України
Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України
Західноукраїнський національний університет
Академія економічних наук України
Спілка економістів України
Міжнародна академія морських наук, технологій та інновацій
Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку
Торгово-промислова палата України
Миколаївський обласний фонд підтримки підприємництва*

***Матеріали публікуються за оригіналами, наданими авторами.
Претензії до організаторів не приймаються.***

*Відповідальний за випуск:
Волосяк Марина Валеріївна*

Актуальні вектори відновлювальної трансформації економіки України: Збірник матеріалів наукових економічних читань. Миколаїв: НУК, 2023. Том 1. 376 с.

У збірнику подані найцікавіші та найактуальніші матеріали з поданих на наукові економічні читання «Актуальні вектори відновлювальної трансформації економіки України».

Висвітлено актуальні проблеми управління соціально-економічними формаціями; розглянуто напрями, важелі та цифрові рішення економіки війни та повоєнної реконструкції економіки України; обговорено напрями економічної політики України в забезпеченні відновлення та збалансованого розвитку економіки. Визначені проблемні та дискусійні питання обліку, аналізу, аудиту та оподаткування в умовах відновлення економіки України; виявлені фінансові аспекти повоєнного відновлення і трансформації економіки України.

Збірник може бути корисним для науковців, державних службовців, підприємців, професорсько-викладацького складу вищих навчальних закладів, аспірантів та студентів.

© Видавництво НУК, 2023
© Національний університет
кораблебудування, 2023

*Наукові економічні читання
присвячені пам'яті першого декана
Інженерно-економічного факультету НУК
доктора економічних наук, професора Василя Чангіровича Лі*

***Лі Василь Чангірович**
(1937-2003)*

*Доктор економічних наук, професор
Декан Інженерно-економічного факультету (1991-1996)*

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова:

Вячеслав Івата, к.е.н., доцент, в.о. декана Факультету економіки моря НУК (UA)

Вчений секретар:

Марина Волосюк, к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту (UA)

Члени оргкомітету:

Ігор Сіренко, к.е.н., доцент, завідувач кафедри менеджменту (UA)

Ірина Крамаренко, д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту (UA)

Микола Фатєєв, к.т.н., доцент, професор кафедри менеджменту (UA)

Наталія Гришина, к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту (UA)

Ірина Запорожець, к.т.н., доцент, доцент кафедри менеджменту (UA)

Олена Іщенко, к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту (UA)

Сергій Сергійчук, к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту (UA)

Наталія Тубальцева, к.е.н., доцент кафедри менеджменту (UA)

ВІТАННЯ УЧАСНИКІВ І ГОСТЕЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

Шановні учасники та гості наукових економічних читань
«АКТУАЛЬНІ ВЕКТОРИ ВІДНОВЛЮВАЛЬНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ
ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ»!

Вітаємо вас в середовищі плідного обміну важливим ідеями та актуальним досвідом щодо відновлення економіки України.

Цей захід особливо відмітний з-поміж інших тим, що він присвячений пам'яті видатного науковця та педагога, першого декана Інженерно-економічного факультету Миколаївського кораблебудівного інституту (нині – Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова), професора Василя Чангіровича Лі. Професор Лі залишив глибокий слід у розвитку економічної науки та вихованні першого в незалежній Україні покоління фахівців-економістів. Його внесок у вітчизняну економічну думку і вплив на реформування та розвиток національної економіки у 1990-тих роках важко переоцінити.

На Факультеті економіки моря вже понад 10 років не переривається традиція щорічних наукових читань з актуальної проблематики менеджменту, цифрової економіки, економічної політики, обліку, економічного аналізу, фінансів та банківської справи, публічного управління, яка визначає перспективи розвитку економічної науки і практики. Учасниками читань щороку ставали відомі вітчизняні вчені-економісти, молоді учасники наукового пошуку, фахівці-практики різних сфер економіки та управління, а за результатами обговорень активно вироблялися пропозиції, які сприяли удосконаленню й інноваційному розвитку економіки. Цього року, згуртовуючись перед викликами агресивної війни російської федерації проти України, ми надаємо не лише шанс вшанувати пам'ять видатного вченого, а й можливість обговорити важливі питання відновлювальної трансформації економіки України. Упевнені, що ваш досвід і професіоналізм, творчий та інтелектуальний потенціал, обумовлений ними обмін ідеями на цьому форумі і надалі сприятимуть вдосконаленню стратегії відновлення економіки і розбудові нашої держави та зміцненню наукових зв'язків у академічній спільноті.

Шановні учасники конференції, бажаємо вам приємного та корисного спілкування, продуктивних обговорень, змістовного взаємозбагачення, чіткої кристалізації нових ідей та всього найкращого. Нехай ці читання стануть важливим кроком на шляху до ефективних та стійких змін у відновленні економіки нашої країни.

Слава Україні!

З найкращими побажаннями,
Голова оргкомітету
Вячеслав Івата

schematically depicted how the introduction of information technologies contributes to the solution of the current goals facing the management apparatus of the enterprise. The advantages and disadvantages of the implementation of digitization in the company's business processes are outlined.

Keywords: *digital, digitization, management apparatus, business processes, economic processes.*

УДК 005.8:654.33

МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИХ МЕХАНІЗМІВ В МОРЕГОСПОДАРСЬКОМУ КОМПЛЕКСІ УКРАЇНИ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД

Сергій Крамський

кандидат технічних наук, доцент

науковий співробітник відділу ринку транспортних послуг

ДУ «Інститут ринку економіко-екологічних досліджень НАНУ»

доцент кафедри публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності Одеського державного екологічного університету

м. Одеса, Україна

kramskojs4@gmail.com

Анотація: *В умовах воєнного стану та майбутнього повоєнного відновлення, національну економіку доцільно розглядати у формі системи турбулентного оточення навколишнього середовища. Сьогодні, транспортна система, особливо водний транспорт, знаходиться у глибокій кризі. З урахуванням інфраструктурної специфіки обслуговування транспортних ринків, що досліджуються автором. Підвищена залежність інтеграції від умов планування, маркетингу, інформаційного забезпечення тощо авторська точка зору полягає у необхідності першочергового зосередження уваги на формуванні системи обслуговуючих функцій.*

Ключові слова: *турбулентне оточення; водний транспорт; інфраструктура; транспортні ринки.*

На сьогодні під час війни між РФ та Україною стають актуальним питання менеджменту проектів з економіки товароруху саме в галузі морської індустрії. Війна в Україні, а саме блокада морських, річкових портів, а до цього також пандемія COVID-19, показали необхідність зосередження уваги морського транспорту та інфраструктури на підвищенні стійкості до потрясінь та здатності швидко та гнучко реагувати на зміну ситуації в транспортній галузі. Налагодження Україною товарообігу імпортозамінних виробництв сучасний стан їх розвитку вимагає залучення сучасних іноземних технологій та обрання спеціалізації відповідно до потреб українських споживачів.

Метою є розробка концептуальних положень щодо формування вантажопотоків морським транспортом України в розрізі глобальної безпеки на основі виокремлених характеристик ринків (видів вантажу).

Задачі, які необхідно вирішити задля досягнення поставленої мети:

- провести аналіз стосовно методів та теорій формування вантажопотоків;
- на основі проведеного аналізу вантажних потоків та вантажних обсягів за період з 2017 по серпень 2023 року, виокремити серед повної номенклатури вантажів основні ринки, на які можна опиратись у післявоєнний період, при відродженні морських логістичних шляхів.

В спектрі даного питання, одразу постає необхідність у забезпеченні вітчизняних підприємств імпортними матеріалами та комплектуючими, для здійснення даними підприємствами, експортних поставок [1, с. 43]. Організаційно-економічні механізми складаються з різноманітних складових частин, до них слід віднести наприклад:

Військові конфлікти: військова агресія росії в межах Азовського та Чорного морів, яка призвела до блокади морських та річкових портів, на сьогодні є доволі серйозним обмеженням для формування вантажних потоків морської індустрії. Внаслідок військових дій, постраждала не тільки інфраструктура і логістика водного транспорту, а й залізничного та автомобільного, що також ускладнює формування вантажних потоків тих типів вантажів, які надходять з територій, які були окуповані або знаходяться в близькості до лінії бойових дій [3, с. 70].

Стан інфраструктури: стан портової інфраструктури дуже важливий для перевалки вантажів. Військова агресія росії проти України, завдала шкоди не тільки по економічним аспектам, а й по фактичному зруйнуванню портової інфраструктури (станом на листопад зруйновано майно щонайменше в чотирьох портах та на судноремонтному заводі). Відбудування пошкоджених будівель на припортовій території, ремонт зруйнованих елеваторів, які були необхідні задля збереження зернових культур, ремонт технічних засобів, що постраждали від обстрілів – всі ці аспекти також мають вплив на формування вантажних потоків [2, с. 14].

Екологічна безпека: по-перше, внаслідок, військових дій, залишається небезпека щодо мінування в територіальних водах Чорного моря, що веде за собою порядок дій ВМС ЗСУ щодо надання змоги користуватись логістично-важливими морськими шляхами. По-друге, євроінтеграційні процеси, з якими зіткнулась Україна до початку повномасштабного вторгнення, та з якими зіткнеться у післявоєнний період, наполягає обрати курс до «зеленої» логістики [4, с. 280].

Контрабанда: після деблокади морських портів України існують великі ризики щодо незаконного потрапляння контрабанди на територію нашої держави, адже перед імпортерами виникає спокуса завести якомога більше продукції на територію, яка довгий час відчувала дефіцит звичних для споживача товарів.

Для вирішення цих проблем Україна повинна співпрацювати з міжнародними партнерами та приймати заходи для посилення безпеки морського транспорту. Це включає в себе розвиток сучасних портових інфраструктурних проєктів, вдосконалення технічних засобів безпеки, співпрацю з міжнародними організаціями та участь у міжнародних конвенціях, договорах і угодах, спрямованих на забезпечення безпеки та охорони на морі.

Але, поки існує жага до імпорту через морські порти України, треба тримати курс на країни, які стали найбільшими імпортерами в даній галузі під час війни, а саме: Китай, Туреччина Болгарія [5, с. 42].

Сьогодні, транспортна система, особливо водний транспорт, знаходиться у глибокій інфраструктурній кризі. В сучасних умовах, коли Україна залишилась без ключового логістичного ланцюга, необхідно зосередити увагу саме на важливості та ролі українського морського транспорту у формуванні вантажних потоків, які забезпечують міжнародну спільноту необхідною для її існування продукцією, та функціонування світової транспортної та продовольчої безпеки.

Література

1. Буркинський Б. В., Нікішина О. В., Тараканов М. Л. Інституціональні механізми регулювання розвитку логістики товарних ринків. Одеса: ДУ «ІРЕЕД» НАНУ. 2022. 275с.
2. Крамський С.О. Моделі та методи формування проєктної команди на прикладі екіпажу морського судна. Дис...канд. наук 05.13.22 Управління проєктами і програмами. Одеса: ОНМУ. 2014. 20с.
3. Kramskyi S. O. Institutional support for formation of efficient logistic chains of commodity markets in external dimension. *Innovations economics*. Odessa: IMPEER of NASU, 2021. №4 (81). 65–75. [https://doi.org/10.31520/ei.2021.23.4\(81\).65-75](https://doi.org/10.31520/ei.2021.23.4(81).65-75).
4. Danchuk V. D., Alkema V. G., Sevostianova A.V., Bakulich O. O. Wheel working system in a team: relationship between different personnel in a marine project. *Financial and credit activities: problems of theory and practice*. 4 (35), 2020. P.277-286. <https://doi.org/10.18371/fcaptr.v4i35.222093>.
5. Нікольський В. В. Циклічно-генетична методологія управління проєктами організації системи інтермодального хабу в умовах невизначеності. Управління розвитком складних систем. Київ: КНУБА. 2020. №43. 40-46.

MANAGEMENT OF ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC MECHANISMS IN MARITIME BUSINESS COMPLEX OF UKRAINE IN THE POST-WAR PERIOD

Serhii Kramskyi

State institution "Market Institute of Economic and Environmental Research of
NASU", Odessa, Ukraine

Odessa State Ecological University, Odessa, Ukraine

Summary: *In the conditions of martial law and future post-war recovery, it is appropriate to consider the national economy in the form of a system of turbulent environment. Today, the transport system, especially water transport, is in deep crisis. Taking into account the infrastructural specifics of the service of the transport markets*

investigated by the author. The increased dependence of integration on the conditions of planning, marketing, information support, etc., the author's point of view is the need to focus primarily on the formation of a system of service functions.

Keywords: *turbulent environment; water transport; infrastructure; transport markets.*

УДК 338.2

ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ВИКЛИКІВ ТА ЗАГРОЗ ВОЄННОГО СТАНУ

Жанна Крисько

кандидат економічних наук,

доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу

Західноукраїнський національний університет

м. Тернопіль, Україна

zh.krysko@wuni.edu.ua

Анотація: *У тезах обговорюється важливість планування діяльності медичного закладу в умовах викликів та загроз воєнного стану. Доведено, що цей процес є складним завданням і вимагає не лише медичних знань, але й вміння стратегічного управління та співпраці. Підкреслено, що лише завдяки глибокому розумінню можливих сценаріїв та вчасному втручання можна забезпечити ефективну та компетентну медичну допомогу в умовах воєнного конфлікту.*

Ключові слова: *планування, медичний заклад, воєнний стан, медична допомога, система безпеки*

Забезпечення національної безпеки є пріоритетним завданням будь-якої країни, і в умовах воєнного стану здоров'я нації стає особливо вразливою сферою. В умовах воєнного стану медичні заклади стають важливим елементом системи безпеки та громадського здоров'я. Забезпечення ефективної медичної допомоги у воєнний період вимагає від медичних закладів не лише високого рівня фаховості, але й готовності до швидкої мобілізації та відповіді на різноманітні виклики та загрози. Планування в цих умовах вимагає глибокого розуміння не лише медичних аспектів, але й стратегічного управління [1], спроможності адаптації та співпраці з іншими сферами управління в разі кризи.

Зауважимо, що планування діяльності медичного закладу в умовах воєнного стану, набуває особливого значення, оскільки ситуації воєнного конфлікту породжують унікальні виклики для системи охорони здоров'я [2].

Вже у «прес-релізі за підсумками перших 4-х тижнів з початку широкомасштабного військового вторгнення на територію України ВООЗ було наголошено на величезній загрозі для мільйонів людей через знищення частини інфраструктури охорони здоров'я та порушення поставки предметів медичного призначення, зростаючій незадоволеній потребі у допомозі особам із хронічними захворюваннями, у тому числі і невідкладній» [5].